

Fylkesmannen i Aust-og Vest-Agder

INN PÅ TUNET

HANDLINGSPLAN 2017–2020

Foto: Kari Lene Abrahamsen

Innhold

Innhold	1
Hva er Inn på tunet?	2
Bakgrunn.....	2
Godkjenning og merkeordning.....	3
Status i Aust- og Vest-Agder	3
Aktuelle samarbeidspartnere for Inn på tunet	6
Satsingsområder i Norge.....	7
Satsingsområder på Agder.....	7
Tiltak på Agder	8
Strategidokumenter og planer	9
Nasjonale håndbøker	10

Foto: Lisbeth S. Kismul

Hva er Inn på tunet?

Nasjonal strategi fra 2012 definerer Inn på tunet (IPT) slik (s. 7):

Inn på tunet er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Tjenestene skal gi mestring, utvikling og trivsel. Gårdsbruk er en eiendom som benyttes til jord-, skog-, eller hagebruk. Aktivitetene i tjenestetilbudet er knyttet opp til gården, livet og arbeidet der.

Tjenesteområder

- *Oppvekst og opplæring: allmennpedagogikk, spesialpedagogikk, fritid m.m.*
- *Arbeid: arbeidstrening.*
- *Helse og omsorg: rus, funksjonshemming, psykisk helse, demens m.m.*

Utover disse tilbudene er det også etablert tjenestetilbud innen integrering av innvandrere og flyktninger, kriminalomsorg og forebygging av kriminalitet. I fremtiden forventes det utviklet flere tjenestetyper og tilbud tilpasset ulike brukergrupper behov.

Aktører:

- *Bruker: person som mottar og/eller deltar i Inn på tunet-tilbudet.*
- *Kjøper: ansvarlig bestiller av tjenesten og ansvarlig for tjenestetilbudet til bruker.*
- *Tilbyder: ansvarlig gårdbruker og produsent av godkjent og kvalitetssikret tjenestearena.*

Bakgrunn

Nasjonal handlingsplan for Inn på tunet 2013–2017, s. 7, oppfordrer Fylkesmannen til å lage fylkesvise handlingsplaner for Inn på tunet:

Fylkesmannen bør utarbeide egne fylkesvise handlingsplaner for Inn på tunet. Handlingsplanene bør blant annet avklare roller og ansvar både innad i fylkesmannsembetene og opp mot andre aktører på fylkes- og kommunenivå.

Virksomhets- og økonomiinstruks fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for 2017 (5.1.6.17) gir oppdrag til Fylkesmannen om å følge opp handlingsplan for Inn på tunet og bidra til å synliggjøre Inn på tunet som aktuelt tiltak innenfor arbeidet på helse-, omsorgs-, utdannings-, arbeids- og sosialområdet.

Regionalt næringsprogram for Aust- og Vest-Agder 2015–2016 har Inn på tunet som et prioritert satsingsområde i pkt. 2.4 *Det gode livet: Agder for alle*.

Tiltakene i handlingsplanen er forankret i Nasjonal strategi for Inn på tunet (2012) og Handlingsplan for Inn på tunet (2013–2017) fra Kommunal- og regionaldepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Vi lager denne handlingsplanen på bakgrunn av ovennevnte føringer og for å utvikle samfunnsnyttige og kvalitetssikrede velferdstjenester med gården som arena i Agderfylkene. Planen er laget av en tverrfaglig gruppe hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fra landbruks-, helse- og sosial-, og utdanning og barnevernsavdeling.

Godkjenning og merkeordning

Det er etablert en egen merkevare og godkjenningsordning for Inn på tunet som Matmerk administrerer. Etter 1. januar 2014 er «Inn på tunet» et registrert varemerke, og gårder som ikke er godkjent kan ikke bruke logoen eller kalle seg «Inn på tunet-gård».

Status i Aust- og Vest-Agder

(pr.03.05.2017)

Antall godkjente Inn på tunet-tilbydere:	Aust-Agder	8
	Vest-Agder	7
Antall tilbydere som er i prosess for å bli godkjent:	Aust-Agder	6
	Vest-Agder	2

I tillegg er det flere gårder som ikke har søkt godkjenning som gir Inn på tunet-tilbud.

Inn på tunet-nettverket: 11 tilbydere i 4 bedrifter. Nettverket ble nyorganisert i 2015. Kontakt: Ragnhild Qualbein, tlf. 416 75 634.

Inn på tunet Sørlandet SA, etablert 2017. Kontakt: Hilde Kylland, tlf. 481 98 588, sorlandet@innpatunet.no.

Fylkesmannen Aust- og Vest-Agder har bevilget utrednings- og tilretteleggingsmidler til opprettelse av IPT Sørlandet SA og til IPT-nettverket Aust-Agder. I tillegg bevilget Fylkesmannen kompetanse- og innovasjonstilskudd til et 1-årig prøveprosjekt med interkommunalt dagtilbud for personer med demens i Mandal kommune i 2016. Det er mulig å søke Fylkesmannen om rehabilitering- og skjønnsmidler.

Foto: Erik Andreassen

Godkjente Inn på tunet-tilbydere på Agder

Kilde: www.matmerk.no (pr. 03.05.2017)

Tilbyder	Adresse	Telefon	Tilbud
Farm in action	Nygrenda 19, 4886 Grimstad	37049919 99459000	Kriminalomsorg Rusrelatert omsorg
Anders Haslestad	Molandsveien 1450, 4849 Arendal	97601658	Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Tilbud for fysisk funksjonshemming Tilbud for psykisk funksjonshemming Tilbud i psykisk helse Eldreomsorg / tiltak for eldre m/demens Kriminalomsorg
Søstrene Kjevik DA	Brømnesveien 7, 4849 Arendal	98886610 90094907	Skolefritidsordning / fritidsaktiviteter for barn i skolealder Skole / gården som pedagogisk ressurs Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Tilbud i psykisk helse
Trygve Østebø Dalane Gård	Langanveien 87, 4900 Tvedestrand	41567587	Skole / gården som pedagogisk ressurs Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Tilbud for fysisk funksjonshemming Tilbud for psykisk funksjonshemming Tilbud i psykisk helse Arbeid og språkopplæring for flyktninger Kriminalomsorg Rusrelatert omsorg
Kjerlingland Hest- og aktivitetsgård	Vestre Kystvei 420, 4790 Lillesand	46783290	Barnehage/gårdsbarnehage / tilbud til barnehager og førskolebarn Skolefritidsordning/fritidsaktiviteter for barn i skolealder Skole / gården som pedagogisk ressurs Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Yrkesopplæring/skolering/omskolering Tilbud for fysisk funksjonshemming Tilbud i psykisk helse Arbeid og språkopplæring for flyktninger Rusrelatert omsorg
Levende Gård AS	Ytre Årsnes, 4770 Høvåg	41675634	Rehabilitering av kreftpasienter
Ernst Johan Tveite	Vollen, 4760 Birkeland	37276157 41479645	Barnehage/gårdsbarnehage / tilbud til barnehager og førskolebarn Skole / gården som pedagogisk ressurs Eldreomsorg/tiltak for eldre m/demens
Kari Olsbu Kittilsen	Ovelandsneset, 4820 Froland	47857560	Barnehage på gård
Kirsa Frandsen Holte	Heslandsveien 115, 4517 Mandal	38263230 97523010	Psykisk helse

Gunn Lindland	Holumsveien 569, 4519 Holum	91549960	Barnehage/gårdsbarnehage / tilbud til barnehager og førskolebarn Skolefritidsordning/fritidsaktiviteter for barn i skolealder Skole / gården som pedagogisk ressurs Tilbud for fysisk funksjonshemming Tilbud for psykisk funksjonshemming Tilbud i psykisk helse Eldreomsorg / tiltak for eldre m/demens Arbeid og språkopplæring for flyktninger Rusrelatert omsorg
Småbruksidyll Jens Bårdsen	Hagen Eikeland, 4700 Vennesla	38152133 90547628	Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Tilbud i psykisk helse Rusrelatert omsorg
Karl Aamdal	Aamdal 8, 4707 Vennesla	90034690	Skole / gården som pedagogisk ressurs
Lille Skaugum	Eidsåveien 14, 4645 Nodeland	99343997	Avlastning, barnevern Barnehage/gårdsbarnehage / tilbud til barnehager og førskolebarn Skolefritidsordning/fritidsaktiviteter for barn i skolealder Skole / gården som pedagogisk ressurs Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Yrkesopplæring/skolering/omskolering Terapi/Terapiridning Tilbud for fysisk funksjonshemming Tilbud for psykisk funksjonshemming Tilbud i psykisk helse Eldreomsorg / tiltak for eldre m/demens Arbeid og språkopplæring for flyktninger Kriminalomsorg Rusrelatert omsorg
Brit Mjåland	Mjåland, 4534 Marnardal	90660209	Avlastning, barnevern Barnehage/gårdsbarnehage / tilbud til barnehager og førskolebarn Skolefritidsordning/fritidsaktiviteter for barn i skolealder Skole / gården som pedagogisk ressurs Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening Tilbud i psykisk helse Eldreomsorg/tiltak for eldre m/demens Arbeid og språkopplæring for flyktninger Kriminalomsorg Rusrelatert omsorg
Skranefjell aktivitetsgård Bruseland	Skranefjell, 4480 Kvinesdal	91763386	

Utfordringer for Inn på tunet-tilbyderne er

- korte kontraktperioder for tilbyder
- uforutsigbare budsjettmessige rammebetingelser for Inn på tunet
- prioritering av få brukergrupper i hver kommune
- kommunikasjonsflyt mellom tilbyder og kjøper
- ansvarsfordeling/organisering i kommunene

Foto: Lisbeth S. Kismul

Aktuelle samarbeidspartnere for Inn på tunet

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har hovedansvaret for å følge opp handlingsplanen.

Samarbeidspartnere er / kan være:

- Inn på tunet-tilbydere. Se liste side 4.
- Inn på tunet-nettverket i Aust-Agder og Inn på tunet Sørlandet SA: Medlemsnettverk for Inn på tunet-tilbydere skal ivareta medlemmenes interesser.
- Brukere og pårørende / bruker- og pårørendeorganisasjoner kan etterspørre Inn på tunet-tilbud.
- Næringsorganisasjonene i landbruket (Norges Bondelag, Bonde- og småbrukarlag og AT Skog): Driver bl.a. næringspolitikk for å trygge landbruket og dets økonomiske interesser og arrangerer fagmøter.
- *Aust-Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune*: Regionale aktører med bl.a. ansvar for næringsutvikling, for rekrutterings- og kompetansehevingsmidler i landbruket og videregående utdanning både i helsefag og landbruk.
- *KS Agder*. Del av kommunenes landsdekkende organisasjon. Skal sikre kommunesektoren best mulige rammevilkår. Aktivt utrednings- og dokumentasjonsarbeid og utstrakt rådgiving overfor kommunene. Arrangerer kurs

m.m. og er kommunenes representant overfor staten og arbeidstakerorganisasjonene.

- *Kommunene*: Som regel de som er kjøpere av Inn på tunet-tjenester.
- *NAV*: Overordna ansvar for arbeids- og velferdspolitikken og iverksetting gjennom lokalkontor. Aktuell kjøper av Inn på tunet tjenester.
- *Innovasjon Norge Agder*: Økonomisk støtte til etableringer og investeringer og rådgiving.
- *IMDI – Integrerings- og mangfoldsdirektoratet*.
- Frivillige organisasjoner: Kan for eksempel være bidragsytere i Inn på tunet-prosjekt.
- *Skogselskap i Agder*.
- *Universitetet i Agder*. Forskning og undervisning i relevante fagområder.
- *Antozoologigruppen v/UIA*. Tverrfaglig gruppe innen forskning og undervisning.
- *Omsorgsforskning Sør*. Forskning, forvaltning og formidling av kunnskap for omsorgstjenesten.
- *NKAH (Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse)*.
- *Agderforskning*. Ny forskning i IPT-relaterte felt.

Satsingsområder i Norge

Prioriterte tjenestesektorer for Inn på tunet i Norge er

- 1) demens
- 2) skole og pedagogiske tilbud
- 3) psykisk helse og rusomsorg med vekt på videreutvikling av arbeidsrettede tilbud, spesielt Grønt arbeid

Satsingsområder på Agder

- 1) dagtilbud til hjemmeboende personer med demens
- 2) samarbeid for utsatte barn og unge i aldersgruppen 0–24.
- 3) psykisk helse og rusomsorg, med vekt på videreutvikling av arbeidsrettede tilbud.

Foto: Lisbeth S. Kismul

Tiltak på Agder

Tiltak	Tid	Gjennomføring	Ansvarlig
Egen kartlegging av alle gårdbrukere som ønsker å stå på våre lister over tilbydere	Oppdateres kontinuerlig		Landbruksavd.
Bidra med opplysninger før godkjenning av Inn på tunet-gårder. Legges på http://matmerk.no/inn-pa-tunet/	Ved behov	IPT-tilbyder tar selv kontakt med Matmerk	Landbruksavd.
Besøke alle IPT-tilbydere i fylkene	2017	Ta kontakt med kommunen der tilbyderen har gården	Landbruksavd.
Informere på møter med kommunalsjefer / skole- og barnehagefaglig ansvarlig		Gjøre «Nasjonal veileder – Inn på tunet – gården som læringsarena for barn og unge» kjent for barnehagene og skolene	Utdanning- og barnevernsavd.
Informere på møter med faglige fora for helse og sosial		Orienterer på Interkommunalt demensnettverket	Helse- og sosialavd.
Informere på møter i de interkommunale demensnettverkene		«Nasjonal veileder. Inn på tunet – dagaktivitetstilbud tilrettelagt for personer med demens»	Helse- og sosialavd.
Informere landbruksansvarlig i kommunene		Bidra til næringsutvikling innen Inn på tunet-tiltak	Landbruksavd.
Informere på Naturligvis		På Fylkesmannens stand	Landbruksavd.
Arrangere regional konferanse i samarbeid med nordisk IPT	31.10.– 01.11.2017	Regional konferanse med tema: 0–24	Alle
Følge opp et forprosjekt for flyktninger og asylsøkere om deltakelse i Inn på tunet	2017	Samarbeid med Agderforskning og IMDI. Mulig utarbeide et framtidig hovedprosjekt	Landbruksavd.
Samarbeide med IPT-nettverk og IPT Sørlandet SA		Fylkesmannen har observatørrolle i Styringsgruppen for IPT Sørlandet SA	Landbruksavd.
Antrozologi-gruppe		Delta i tverrfaglig gruppe for UiA og Fylkesmannen	Landbruksavd.

Tilbud til hjemmeboende personer med demens	2017	Prosjekt i Mandal: Bruk av IPT i tilbud til personer med demens	Helse- og sosialavd. og landbruksavd.
Tilbud til hjemmeboende personer med demens	2018	Prosjekt i Arendal: Bruk av IPT i tilbud til personer med demens	Helse- og sosialavd. og landbruksavd.
Følge opp nye tilbydere		Veiledning	Landbruksavd.
Samarbeid med Innovasjon Norge		Gjensidig informasjon om tilbydere og etablerte nettverk. Jevnlige informasjonsmøter	Landbruksavd.
Samarbeid med faglagene i landbruket		Jevnlige informasjonsmøter	Landbruksavd.
Informasjon til kommunene		Foredrag/ gårdsbesøk for ordførere/ rådmenn og fagsjefer	Alle
Pårørendelag m.m.		Informere om mulighetene på IPT-gårder	Helse- og sosialavd.
Informasjon til elever på Søgne vgs., KVS Lyngdal og Tvedestrand og Åmli vgs.	2017	Tilbud om en fagdag for aktuelle klasser	Landbruksavd.
Støtte studenter i arbeid med bachelor-/masteroppgaver med IPT som tema			Alle
Informasjon om Inn på tunet til spesialhelsetjenesten			Helse- og sosialavd.

Strategidokumenter og planer

Landbruk

- Nasjonal strategi for Inn på tunet. Landbruks- og matdepartementet 2012.
- Nasjonal strategi for Inn på tunet (2012)
- Meld. St. 13 (2012–2013). Ta hele landet i bruk.
- Handlingsplan 2013–2017 Inn på tunet. Kommunal- og regionaldepartementet og Landbruks- og matdepartementet
- Aktør- og markedsanalyse av Inn på tunet. NILF-rapport 2013–2014
- Kommunikasjonsstrategi Inn på tunet. Matmerk / Inn på tunet 2014
- Regionalt næringsprogram for Aust-Agder og Vest-Agder 2015–2016
- Meld.St. 31 (2014–2015) Gården som ressurs – marknaden som mål
- Meld.St. 11(2016–2017) Endring og utvikling – en fremtidsrettet jordbruksproduksjon

Helse og omsorg

- Meld. St. 29 (2012–2013) Morgendagens omsorg. Helse- og omsorgsdepartementet
- Meld. St. 16 Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011–2015)
- Meld. St. 26 (2014–2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet.
- Nye vegar til framtidens velferd. Regjeringens strategi for innovasjon i kommunesektoren. Kommunal- og regionaldepartementet. 2013
- NOU 2011: Innovasjon i omsorg
- Omsorg 2020. Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015–2020.
- Demensplan 2020. Det demensvennlige samfunn. Delplan til Omsorg 2020. Helse- og omsorgsdepartementet 2015
- Meld. St. 16 (2011–2015). Nasjonal helse- og omsorgsplan
- Kompetanseløftet 2015 Arbeid og psykisk helse
- Meld. St. 30 (2011–2012). Se meg! En helhetlig ruspolitikk
- Folkehelsemeldingen. Mestring og muligheter. (2014–2015)

Oppvekst, barnehage og utdanning

- Opplæringslova (1998): Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa
- Meld. St. 18 (2010–2011) Læring og fellesskap – Tidlig innsats og gode læringsmiljøer for barn, unge og voksne med særlig behov
- Meld. St. 22 (2010–2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter. Ungdomstrinnet
- Meld. St. 20 (2012–2013) På rett vei. Kvalitet og mangfold i fellesskolen
- Meld. St. 21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen
- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/spesialpedagogisk-hjelp/Spesialpedagogisk-hjelp/>
- Udir: Rundskriv 3-2010. Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen
- www.udir.no/tidliginnsats
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, august 2017
- Læreplan for Kunnskapsløftet 2006 (LK-06)

Nasjonale håndbøker

- Inn på tunet – dagaktivitetstilbud tilrettelagt for personer med demens. Nasjonal kompetansetjeneste. Aldring og helse. 2016
- Nasjonal veileder – Inn på tunet – gården som læringsarena for barn og unge. Kunnskapsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus samt Matmerk

Foto: Lisbeth S. Kismul